

SAMFUNN

Redaksjonssjef: Trine Andreassen
trine.andreassen@dagsavisen.no

Kamerater forlot leiligheten like før drapet

OSLO: To kamerater av avdøde forlot leiligheten på Majorstuen rett før klokka 8 mandag, der en mann i 20-årene ble funnet knivd drept fire timer senere. – Mannen som ble drept, bodde i leiligheten på Majorstuen sammen med tre kamerater. To av dem har forklart at de forlot leiligheten omtrent samtidig, rett før klokka 8. Vi er derfor spesielt interessert i tips og observasjoner fra cirka 7.50 til fornærmede ble funnet rundt 12.15, sier leder Grete Lien Metlid for felles enhet for etterretning og etterforskning i Oslo politidistrikt. Det blir også undersøkt om drapet kan

ha hatt sammenheng med andre hendelser i området samme formiddag, blant annet et knivran. – Ingen er pågrepet, og ingen er mistenkt. Det er en ganske omfattende etterforskning, sier Metlid. Den drepte mannen er fra Mysen i Østfold. Han bodde og jobbet i Oslo. (NTB)

ha hatt sammenheng med andre hendelser i området samme formiddag, blant annet et knivran. – Ingen er pågrepet, og ingen er mistenkt. Det er en ganske omfattende etterforskning, sier Metlid. Den drepte mannen er fra Mysen i Østfold. Han bodde og jobbet i Oslo. (NTB)

Slik når vi bærene

• ... uten å ødelegge kloden vår

BÆREKRAFT: Ved hjelp av fem tiltak kan 13 av FNs 17 bærekraftsmål innfris uten å ødelegge jorda, ifølge ny rapport.

■ TOR SANDBERG
■ MIMSY MØLLER (FOTO)

Bærekraftmålene ble vedtatt av FN i 2015, og er svært ambisiøse. De omfatter blant annet å utrydde all fattigdom, oppnå full likestilling og stanse klimendringene innen 2030.

Statsminister Erna Solberg (H) leder FNs pådrivergruppe for bærekraftmålene sammen med Ghanas president. Det er ikke gitt at de vil lykkes.

– Ikke i nærheten

– Med dagens kurs er det internasjonale samfunnet ikke i nærheten av å innfri bærekraftmålene, sier en av dem som står bak den nye rapporten, førsteamanuensis Per Espen Stoknes, leder av Senter for grønn vekst ved Handelshøyskolen BI.

Det må vi umiddelbart ta konsekvensene av, mener generalsekretær Bård Vegar Solhjell i WWF Verdens naturfond.

– En global miljøsatsing må bli den viktigste internasjonale saken for den norske regjeringen, uansett hvem som sitter i den, sier Solhjell.

Han innleder når den nye rapporten blir lagt fram i Oslo i dag, før utviklingsminister Nikolai Astrup (H) mottar den. Rapporten blir samtidig også lagt fram i Roma og New York.

– Jeg tror problemet i dag er at vi ikke har en egen statsråd eller et departement som sørger for at vi styrer like hardt etter bærekraftmålene som Finansdepartementet styrer økonomien vår, fortsetter Solhjell.

I feil retning

Senter for grønn vekst har utarbeidet den nye rapporten i samarbeid med Stockholm Resilience Centre og Potsdam Institute for Climate Impact Research.

Stoknes påpeker at mye har gått bra for oss mennesker siden 1980, men samtidig har det gått

i helt feil retning for jordkloden.

– Det har vært stort tap av biomangfold, innholdet av CO₂ i atmosfæren har økt kraftig, det brukes to-tre ganger så mye kunstgjødsel som kloden kan håndtere og mange steder i verden er det nå helseskadelig luft i byene, ramser han opp.

På en skala fra 0 til 9, med utgangspunkt i 9 tålegrenser for kloden, er vi nå nede på under 5, ifølge den nye rapporten.

– 0 betyr at kloden kræsjer, mens 9 innebærer at alle klodens livsnødvendige systemer er trygge og gode, forteller Stoknes.

– Vi var oppe på 8 i 1980. Vi kan komme opp igjen på 7 innen 2050, noe som vil gi en tilfreds befolkning på en stabil klode.

For å klare dette foreslås «fem smarte tiltak» i den nye rapporten. De vil sette oss på rett kurs i retning av å

kunne nå FNs bærekraftsmål, selv om den fulle effekten av disse tiltakene først vil oppnås fram mot 2050. Dette er de fem tiltakene:

■ Flerdobling i investeringene i fornybar energi og elektrifisering.

– Det løser mange problemer samtidig, påpeker Stoknes.

– Sol og vind kan erstatte kull. Det kan føre til renere luft i byene. Lys i flere hjem gjør det enklere å studere, og gatelys gjør det tryggere for jenter å ferdes ute, nevner han.

■ Forbedring av matproduktiviteten med 1 prosent hvert år.

– I dag blir overgangen fra kjøtt til et mer plantebasert kosthold, redusert matkasting og redusert bruk av kunstgjødsel, forbedret med 1 prosent i året. Klarer vi å øke dette til 2 prosent, vil vi klare å brødfø 9 milliarder mennesker (mot 7,6 milliarder i dag) uten at landbruket tar i bruk mer skog eller andre arealer, forteller Stoknes.

■ Nye utviklingsmodeller for rask vekst i fattige land.

„Afrikanske land bør kopiere Kina.

Per Espen Stoknes,
Senter for grønn vekst

KREVENDE: – Verden er på feil kurs, sier Per Espen Stoknes, leder av Senter for grønn vekst ved Handelshøyskolen økonomisk bedre, samtidig som vi unngår tap av naturmangfold og ødeleggelser av klimaet, påpeker Bård Vegar

– Ikke minst mange afrikanske land bør kopiere Kina, Costa Rica og Etiopia for å få en større andel av befolkningen opp på middelklassenivå, mener Stoknes.

■ Aktiv reduksjon av ulikhetene i alle land. – I alle land må det skje en omfordeling som innebærer at de 10 prosent rikeste ikke har mer enn 40 prosent av de nasjonale inntektene. Når de rikeste tar om lag halvparten eller mer av all inntekt, undergraver det både den politiske og sosiale stabiliteten, påpeker Stoknes.

■ Bruk av de omfordelte midlene til utdanning, særlig for

kvinner, tiltak for bedre helse, flere jobber og familieplanlegging.

– Det vil stabilisere verdens befolkning på godt under 9 milliarder, sier Stoknes.

– Hvilke av FNs 17 bærekraftsmål vil ikke bli innfridd med disse fem tiltakene?

– Det handler særlig om tålegrenser for planeten som til dels ligger implisitt i bærekraftmålene, som global oppvarming, livet på land og i havet samt luftforurensning, men også rettferdig tilgang på jobber for alle. Svaret på spørsmålet ditt vil derfor delvis avhenge av hvilke av verdens regioner vi ser på.

De først nevnte av disse utfordringene vil være på gult nivå i 2050 selv med de fem tiltakene, ifølge Stoknes. Det innebærer utrygt nivå, i motsetning til rødt nivå, som tilsier høyrisiko, og grønt, som tilsvarer trygt nivå.

– Tenke annerledes

En global kursendring i tråd med de fem foreslåtte tiltakene, vil også være lønnsom, ifølge Stoknes.

– De vil ikke nødvendigvis føre til større globalt bruttonasjonalprodukt i 2050, etter som antallet mennesker blir noe lavere, men inntekten per